

BİSİKLETİMİZ

Guilherme Semionato

1. Baskı: Beyaz Balina Yayınları, 2025

BİSİKLETİMİZ

GUILHERME SEMIONATO

Özgün adı: Nossa Bicicleta

ISBN: 978-605-188-801-9

© Metin, Guilherme Semionato, 2020

© Kitabın orijinali, 2022'de EDIÇÕES SM LTDA.

(São Paulo-Brezilya) tarafından yayımlanmıştır.

© Bu kitabın Türkçe yayın hakları Beyaz Balina Yayınları'na aittir.

Yayın yönetmeni: Bülent Oktay

Editör: Gökçe Demirelli Buran

Portekizceden çeviren: Defne Irmak Çoker

İllüstrasyonlar: Sandra Jávera

Grafik uygulama: Kübra Yeşilyurt Çakır

Baskı: Anıt Ofset Matbaacılık ve Ambalaj San. Tic. Ltd. Şti.

Cilt: Deniz Matbaacılık

Matbaa Sertifika No: 77699

Beyaz Balina Yayın Sanat Dağıtım Paz. San. ve Tic. Ltd. Şirketi

Ömerli Mah. Harman-tepe Cad. No: 17 Kat: 4

Arnavutköy / İstanbul

Tel: 0212 544 41 41/Faks: 0212 544 66 70

Yayınevi Sertifika No: 49238 info@beyazbalina.com.tr

BİSİKLETİMİZ

Guilherme Semionato

İllüstrasyonlar:
Sandra Jávera

Portekizceden çeviren:
Defne Irmak Çoker

*Annem ve babam için...
Bana üç hediye verdiler:
hayatım, erkek kardeşim ve zaman.*

İÇİNDEKİLER

Ön Söz	7
--------------	---

Bisikletimiz

Daniel tarafından yaşanılmış, düşünülmüş, yazılmış bir kitap	13
--	----

Bisiklet	15
Fosforlu Kalemler	19
Para	23
Kalem Kutusu	26
Clara	30
Annem	32
Ümit Burnu.....	35
Fırtınalar Burnu	39
Arthur	42
Pedro	44
Renkler	53
Bay Alberto	57
Bisikleti Kurtarmak	64
Kız Kardeşim Gözlerimin İçine Bakıyor	67
Annemin Fotoğrafı	70
Babamın Hikâyesi	77
Bisikletimiz	97

ÖN SÖZ

BİSİKLETİN HİKÂYESİNDEN birkaç gün önce, Daniel'ın babası evden ayrılırken ona şunları söylemişti:

“Artık daha fazla sorumluluğun olacak.”

Bir sürü sorumluluk. Bir çocuk bunun üstesinden nasıl gelebilirdi ki? Hele de Daniel gibi, varsa yoksa sokaktaki insanlara tekme atmak isteyen bir çocuk. Kadınlar ve erkekler hâlâ sokaklarda şapka taksalardı, bu çocuk o şapkaları bir fiske yardımıyla uzaklara uçurmak isterdi. Ancak artık insanlar şapka takmadığı için dışarı çıktığında onu ele geçiren düşünce, gelene geçene çelme takmaktı.

Daniel daha fazla sorumluluk istemiyordu, sadece sokakta ona buna tekme atmak istiyordu, hepsi bu. Arkadaşı Pedro'nun pek fazla

sorumluluğu yoktu. Pedro için her şey yolundaydı, mükemmeldi.

Daniel, Pedro'nun şansını alıp yüzüne vurmak istiyordu. Ah, şimdi Pedro'nun iki ayağına da çelme takmak vardı! Eğer en yakın arkadaşının kaval kemiğine bir tekme atmak istiyorsan derdin nedir acaba?

Ön söze bunları anlatarak başlamam, ne yazık ki kötü bir başlangıç yapmamıza sebep oldu. Şimdi, etrafta dolanıp insanlara tekme atma isteğine rağmen, Daniel'in aslında iyi bir çocuk olduğuna inanman zor olacak.

Sen bu kitabı kapatıp eline başka bir kitap almadan önce Daniel hakkında birkaç şey daha söylemek istiyorum. Daniel renkli kalemleri ve sulu boyayı çok sever. Aynı şekilde spiralli defterleri, çıkartmaları ve bilgileri (ama yalnızca lekelenmeyenleri). Daniel tüm bu güzel şeylerin satıldığı kırtasiyenin önünden geçerken hep mutlu olur. Hatta inanır mısın, mutluluğu yüzünden bile okunur.

Bu mağazada, içinde Daniel gibi bir tasarımcının ihtiyacı olan her şeyin bulunduğu kocaman bir kalem kutusu vardı. Renk renk kalemler,

pastel, mum ve guaj boyalar... Kalem kutusunu her gördüğünde, onun *güzelliği* Daniel'ın aklını başından alıyordu. Hatta bu boyalarla *yapabileceği şeyleri* düşünmek onu daha da heyecanlandırıyordu. Kalem kutusunun kendisi bile bir tabloya benziyordu. Daniel da ona sahip olmayı hak ettiğine emindi.

Daniel ofisine baktığında (ders çalıştığı, yazılar yazdığı ve çizim yaptığı küçük masaya bu adı veriyordu), kalem kutusunun, masanın üstünde durduğunu hayal ediyordu.

Hayır, yalnızca durmuyordu, açıktı da! Kalemlemler yerli yerinde değildi, hatta bir iki tanesi bile eksikti. Belki incir ağacının renklerini yakalamak amacıyla tüm yeşil kalemlemleri arka bahçeye götürdüğü, belki de ayın gümüş gibi parladığı bir gecede gri, siyah, beyaz ve gümüş kalemlemleri yanına alarak çatıya çıktığı için olmuştu.

Daniel, kalem kutusunun, odasında sadece bir süs gibi durmasını istemiyordu. Kalem tıraş, kalemlemleri tamamen açana, tükenmez kalemlemlerin mürekkebi bitene ve pastel boyalar boncuk gibi küçük parçalar hâline gelene kadar her şeyi

kullanmak istiyordu, ta ki yeni kalemler almak zorunda kalıncaya dek. Bütün çizimlerini (hem gerçekten çizim olanları hem de kelimelerin oluşturduğu çizimleri çünkü Daniel, aynı zamanda bir yazardı) boş kalem kutusuna koyabilir, kutuyu dolaba bırakabilir, uzun zaman sonra açabilir ve hepsini tekrar keşfedebilirdi. Bu şekilde her şey anlam kazanırdı.

Daniel'ın dışarı çıkıp etrafa tekmeler savurma hissiyle karşılaştığında gittiği, kendini evinde hissettiği tek bir yer vardı: kırtasiye. Orada o, bir sanatçıydı. Boş defterleri karıştırırken sayfaların çizimlerle dolu olduğunu hayal ederdi. Sanki renkli kalemler kutularından çıkacak ve dünyayı boyamaya başlayacak; doğru olmayan, açıklanamayan her şeyin üstünü kapatacaktı. Kalemler, kendine ait olmasını istediği her şeyin üzerine adını yazardı. Üstelik adı, eşyalara yapıştırdığı etiketlerin üzerinde her zamankinden daha güzel görünürdü.

Herkes Daniel'ın kırtasiyeye bayıldığını bilir. Babası (şimdi uzaklarda olsa bile), annesi, kız kardeşi, okul arkadaşları, yakın dostları, kırtasiye çalışanları... ben. Hatta bu, en iyi bildiğim

şeylerden biriydi ve bu ön sözü, serbest bıraktığım tüm bu kelimeleri, mutluluğun ve yalnızlığın yeri olan kırtasiyeye giden yolda Daniel'a eşlik etsin diye yazıyorum.

Muhtemelen şu an Daniel oradadır. Yüzünü pencereye dayamış, camı buğulandırıyor. Bu, onun hikâyesi. Ben, bana ait olmayan bir hikâyeyi anlatamam. Küçük bir parça kömürle çizim yapmakla siyahın binlerce tonunu kullanmak arasındaki fark budur işte.

Evet, şimdi hikâye başlıyor. İyi okumalar!

Kırtasiyeden Alberto

Bisikletimiz

Daniel

tarafından yaşanılmış, düşünölmüş ve
yazılmış bir kitap.

BİSİKLET

KİMSEYE AİT OLMAYAN o kayıp eşyaları bilir misin? İşte bu bisiklet tam da öyleydi. Tamamen paslanmıştı ve yamuk yumuktu. Onunla yapabileceğin hiçbir şey yoktu. Pas rengi dışında bisikletin gerçek rengini görmek imkânsızdı ve o, kimseye ait değildi.

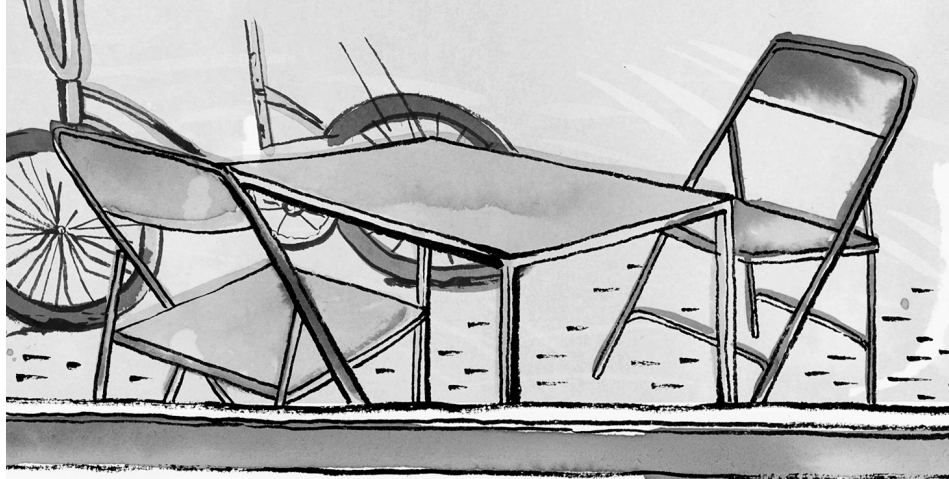
Aslında bisikletin bir sahibi vardı. Bisiklet babama aitti ve ben doğmadan önce bile onun-
du. Bir süredir onu sürmemiştim. Bindüğimde bisikletin selesini biraz ayarlamam gerekiyordu, bu sebeple pek de bana ait olduğu söylene-
mezdi. Giydiğinizde ayağınızın bir parçası hâline gelen spor ayakkabısı gibi değildi. Benim bisikletim değildi.

Eskiden bir bisikletim vardı. Kız kardeşim ve ben, dört tekerlekli bir bisikleti

paylaşıyorduk. Sonra benden bir yaş küçük olan kız kardeşimden önce, yan tekerleri kullanmadan bisiklete binmeyi öğrendim. Bu yüzden babam sürekli yan tekerleri çıkarıp takmaya başladı. Bu, çok yorucu bir şeydi ama babam, bir kere bile şikâyet etmedi. Kız kardeşim de yan tekerler olmadan bisikleti sürmeyi öğrendiğinde, babamın bir daha onları çıkarıp takmasına gerek kalmadı. Tabii bu sürede, bisiklet bize küçük gelmeye başlayınca babam onu ya birine verdi ya da sattı. Böyle olmuştu işte. Bisiklet bir veda bile edemedi gitmişti.

Geriye eski ve kullanışsız tek bir bisiklet kalmıştı. Babamın en son ne zaman bu bisiklete bindiğini hatırlayamıyorum bile.

Annemi de hiç kendi gözlerimle bisiklet üstünde görmedim, yani gerçekten bisiklet sürerken. Ama fotoğraf albümlerinden birinde, sarı sepetli mavi bir bisikletin üzerinde fotoğrafı var. Çok güzel bir fotoğraf. Rüzgâr saçlarını savurmuş ve gülüşü o kadar kocaman ki sanki annem hareket ediyormuş, bisiklet ise ilerliyormuş gibi görünüyor.

Ailemin bisikletlerle geçmişi kısıaca böyle. Bisikletleri benimkinden daha çok seven aileler vardır, diye düşünüyorum. Çünkü bizim sadece tek bir bisikletimiz var. O da paslı, çarpık, tuhaf frenleri olan; dişlisi, sepeti, hatta hiçbir şeyi olmayan bir bisiklet.

FOSFORLU KALEMLER

BABAM BİRKAÇ GÜN ÖNCE, bundan sonra daha fazla sorumluluğum olacağını söyledi.

Bense bu sorumluluklar üzerine düşünmek yerine, babam evden gittikten sonra artık benim olacak eşyaları düşünmeyi tercih ettim. Alet kutusu artık bana aitti ve eğer duşun ısıtıcısı bozulursa onu nasıl tamir edeceğimi kesinlikle öğrenmeliydim.

Ayrıca babamın geride bıraktığı sıcacık tutan bir montunu da saklamayı düşündüm. Acaba anneme sormam mı gerekirdi, yoksa sadece gidip onu alabilir miydim? Vay canına! Peki, ya kitap koleksiyonu? Kitapların çoğu savaşlarla ilgiliydi. Babam, bu konudaki kitapları okumayı sever. Anlamak için okur. Ben de anlamak için okuyorum ama şu an savaşlarla ilgili kitaplar

okumak isteyip istemediğimden pek emin değim. Başka şeyler daha çok ilgimi çekiyor.

Sanırım babam gittiğinde küçük odadaki her şey benim oldu. Çekmeceler dolusu üzerleri bomboş kâğıtlar, çeşit çeşit kalemler ve çalışmak için kullandığı eski fosforlu kalemleri de buna dâhil.

Bir gün babam bana, eski bir tarih kitabı gösterdi ve kitabın İkinci Dünya Savaşı bölümünü açtı. Onun kendine özgü bir çalışma tarzı vardı. En önemli şeyleri sarıyla işaretlerdi; tanımları, neyin ne olduğunu. İsimleri maviyle işaretlerdi; insanların ve yerlerin, savaşların ve çatışmaların adlarını. Yılların ve tarihlerin üstünü de yeşille işaretlerdi. Kitabın tamamı sarı, mavi ve yeşil çizgilerle kaplıydı.

O gün babam, bana nasıl çalıştığını gösterdi, ben de ona kendi yöntemimi anlattım. Ben metni bir kez okurum, farklı bir şey düşünürüm, tekrar okurum. Gider başka şeylerle ilgilenirim ya yemek yerim ya da başka bir işle uğraşırım, dönüp tekrar okurum. Sonra kitabı kapatıp hikâyeyi kendi kelimelerimle kendime anlatır, hatırlayabildiğim her şeyi hatırlamaya çalışırım

ama bunu, her zaman kendi sözcüklerimle yaparım.

Şu anda tam olarak yaptığım şey de bu. Yazıyorum, hikâye üzerine düşünüyorum, siliyorum, biraz daha yazıyorum, bir şeyi değiştiriyorum, gidip bir kurabiye yiyorum, geri geliyorum, daha fazla düşünüyorum, yazıyorum... Umarım bitince güzel olur. Olmazsa da sorun değil. Bu, ilk kitabım, daha zamanım var.

Adım Daniel. Babamın adı João^{*}, annemin adı Laura ve kız kardeşimin adı Clara.

Eğer yazdığım bu kitabı inceleseydim isimlerimizi maviyle; “babam”, “annem” ve “kız kardeşim” sözcüklerini sarıyla işaretlerdim çünkü onlar benim için en önemli kişiler. Bu sefer babamın yaptığı gibi yapardım çünkü onu özlüyorum.

* “Juva” olarak telaffuz ediliyor. (Ed. N.)

PARA

ARTHUR’U TANIDIĞIMI söylesem yalan söylemiş olurum ama bisikleti sattığım kişi oydu. Yaşı benden çok daha büyüktü, on altı yaşındaydı. Bizim evden beş sokak ötede, annesiyle yaşıyordu.

Birkaç ay önce arkadaşım Pedro, ona bir bisiklet sattığını söylemişti. Söylediği şey aklımda kalmıştı, bu yüzden Arthur’u aramaya karar verdim.

Bisikleti Arthur’a götürdüğümde, onu yenilemek için çok çalışacağı ve sonrasında da başka birine satıp biraz para kazanacağı izlenimine kapıldım. Bunu kendim de yapabilirdim. Bisikleti daha pahalıya satabileceğimi düşündüm ama tüm bunları yapmak için gereken parayı nereden bulacaktım?

Arthur bisiklete “sıska” lakabını takmıştı. Onunla konuşuyor ve ona bakıyordu. Sanki gözleriyle bisikleti parçalarına ayırıyor, üstündeki kirleri temizliyor ve spreyle boyayla boyuyordu.

İşte o anda bisikletin artık benim olmadığını anladım. Ne kadar garip! Sanki artık onu satmak istemiyor, sadece bisikleti geri alıp oradan kaçmak istiyordum. Tabii artık çok geçti. Arthur’un ismi şimdiden bisiklete yazılmış gibiydi. Hatta bana ödeme yapmasına bile gerek kalmamış gibi görünüyordu ama bana elli real* ödeme yaptı.

İlk kez elli reallik bir kâğıt parayı elimde tutuyordum. Parayı pantolonumun cebinin derinliklerine sokuşturdum. Hatta Arthur bakmasaydı çorabımın içine bile koyardım. Böylece daha güvende olurdu. Sahip olduğum tek şey buydu.

Bütün bunların üstünden birkaç gün geçti. Bu yüzden şimdi geriye dönüp kendime, o sırada sormadığım soruları sorabiliyorum. Bunlardan biri, annemin, bisikletin ortadan kaybolduğunu öğrenebileceğinin aklıma bile gelmediği idi;

* 50 real 361 TL. (Ed. N.)

diğeri ise o parayı elimde tutarken neden garip hissetmediğimdi? Mutluydum ve paranın gerçekten bana ait olduğunu düşünüyordum.